Najmłodsi zdecydują! Szkolny Budżet Obywatelski zawita do szkół podstawowych

2026-05-21

Po raz pierwszy w swojej historii Szkolny Budżet Obywatelski zaprosi do współpracy szkoły podstawowe – dzięki zwiększeniu finansowania na ten projekt z doświadczeń młodzieży liceów i techników, która projektuje i głosuje już od sześciu lat, skorzystają też najmłodsi uczniowie i uczennice. Szansę na udział w pilotażowej „młodszej" edycji ma 28 szkół podstawowych.

Kraków w sposób systemowy rozwija aktywność społeczną dzieci i młodzieży – koordynowany siłami samorządu Krakowski Szkolny Budżet Obywatelski zmienia oblicze liceów ogólnokształcących, techników, szkół branżowych, specjalnych i przysposabiających do pracy, burs i internatów, dając młodzieży środki finansowe, narzędzia i wsparcie, potrzebne do współdecydowania o sprawach, które są dla niej ważne.

Teraz także w szkołach podstawowych

Inicjatywa, która stanowi dzisiaj naturalny element szkolnego życia w ponad 60 lokalizacjach w Krakowie, sześć lat temu była jeszcze nowością i zaczęła się od pilotażu w zaledwie trzech szkołach ponadpodstawowych. Rok szkolny 2026/2027 przyniesie kolejny ważny krok w rozwoju tego projektu – wraz z siódmą edycją Szkolnego Budżetu Obywatelskiego dla szkół ponadpodstawowych ruszy pilotażowa edycja tego projektu dla samorządowych szkół podstawowych.

– Tempo, w jakim Szkolny Budżet Obywatelski urósł i nabrał dojrzałości, dowodzi, że krakowska młodzież zawsze miała ogromne pokłady kreatywności, odwagę i energię do działania, potrzebowała tylko odpowiedniego narzędzia i mądrego wprowadzenia, żeby niektóre sprawy wziąć w swoje ręce. Wiemy, że już teraz niektóre szkoły podstawowe realizują podobne działania partycypacyjne, finansując je z własnych środków lub z funduszy rad rodziców. Jak choćby tutaj, w Szkole Podstawowej nr 7. Bardzo doceniamy taką aktywność i chcemy ją wesprzeć systemowo, zaczynając od pilotażu, do którego zapraszamy w nowym roku szkolnym 28 szkół podstawowych – mówi zastępczyni prezydenta Krakowa Maria Klaman.

Działanie, które daje sprawczość i satysfakcję

Na rozszerzenie projektu w budżecie miasta zaplanowano 140 tys. zł – każda z 28 samorządowych szkół podstawowych otrzyma budżet o wartości 5 tys. zł. Szkoły podstawowe – tak samo jak szkoły ponadpodstawowe – będą mogły liczyć na pełne wsparcie na etapie przygotowania i realizacji swojego budżetu obywatelskiego.

– Szkolny budżet obywatelski to nie tylko dziesiątki zrealizowanych pomysłów, ale to przede wszystkim cały proces, który daje dzieciom i młodzieży poczucie sprawczości, uczy współpracy, a także tego, jak przejść całą drogę od pomysłu do realizacji, zrobić kosztorys, przeprowadzić kampanię,

przekonać do pomysłu koleżanki i kolegów. To jest bardzo dobra szkoła zaangażowania społecznego, w której uczymy się, jak dostrzegać potrzeby i wspólnie zmieniać rzeczywistość, która nas otacza, na lepszą – podkreśla Maria Klaman.

Od zagospodarowania szkolnej przestrzeni wewnątrz i wokół budynków, przez zakupy i montaż sprzętu, aż po organizację eventów i innych form sprzyjających wspólnym aktywnościom i budowaniu przyjaznej atmosfery – w ciągu sześciu lat setki pomysłów udało się zrealizować dzięki projektom zgłoszonym i wybranym przez społeczności szkolne. Tylko w ostatnim, marcowym głosowaniu młodzież z 62 szkół biorąca udział w 6. edycji Szkolnego Budżetu Obywatelskiego wybrała do realizacji łącznie 177 projektów (z 334 zakwalifikowanych do głosowania).

– Warto, aby także na poziomie szkoły podstawowej, już od pierwszej klasy, kształtować postawy prospołeczne, a budżet partycypacyjny świetnie się w tej misji sprawdza. Od trzech lat prowadzimy u siebie taki projekt dzięki zaangażowaniu rady rodziców i widzimy, jak bardzo zmienia się zaangażowanie uczniów, kiedy wiedzą, że mają wpływ na to, co dzieje się wokół nich – podkreśla dyrektor Szkoły Podstawowej nr 7 w Krakowie Grzegorz Mroczek.

Najpierw rekrutacja, potem szkolenia, a od września cały proces

Rekrutacja do pilotażu ruszy na przełomie maja i czerwca. Każda z zakwalifikowanych szkół powoła zespół ds. szkolnego budżetu obywatelskiego, odpowiedzialny za koordynację procesu na poziomie szkoły, w tym weryfikację formalną i merytoryczno-prawną projektów. Szkolni koordynatorzy przejdą specjalne szkolenia, na których otrzymają praktyczne wskazówki i narzędzia, m.in. materiały informacyjne i wizualne, gadżety promocyjne, scenariusze lekcji.

Po takim przygotowaniu, od września ruszą w szkołach warsztaty dla uczniów i uczennic, przybliżające ideę partycypacji społecznej i zaangażowania obywatelskiego, a także akcja informacyjna i promocyjna skierowana do całej społeczności szkolnej. Potem przyjdzie czas na tworzenie projektów, zgłaszanie ich do weryfikacji, wreszcie na promocję tych, które przejdą ten etap pomyślnie. Zwycięskie inicjatywy zostaną wyłonione w szkolnych głosowaniach.